

A miniszter jobban tudja?

VISSZHANG - LIX. évfolyam, 1-2. szám, 2015. január 9.

Nem kisebb ember, mint egy alkotmánybíró mondta ki karácsony előtt, hogy nem baj, ha egy miniszter utasítást adhat egy bírónak. Ez az újszerű megközelítés megérdemli, hogy a szélesebb közönség is tudomást szerezzen róla.

A történet banális. A Budapesten működő Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ egyik elbocsátott munkatársának perét tárgyalva a Kúria rájött, hogy meg van kötve a bíróság keze. Ezért az Alkotmánybírósághoz fordult. A nemzetközi szervezet a magyar joghatóság alól teljes mentességet élvez, ahogyan ez szokás, erről – bár egy ilyen esetben megtehetné – nem mondott le, és az ilyenkor követendő jogszabály egy 1973-ból származó törvényerejű rendelet. (Ez a forma 1989 ősze óta nem létezik, de a régiék közül néhány még hatályban van.) Ez pedig azt mondja, hogy az igazságügyi és a – mostani nevén – külgazdasági és külügyminiszter döntheti el, érvényes-e az adott ügyre a mentesség, és az ilyen határozat *„a bíróságra vagy más hatóságra kötelező”*.

Az Ab. úgy döntött, hogy ez elfogadhatatlan. Hiszen a mostani alaptörvény is kimondja: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy (...) valamely perben a jogait és kötelezettségeit (...) független és pártatlan bíróság (...) bírálja el”,* továbbá hogy *„A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók.”* Ezért a határozat megsemmisítette az idézett mondatrészben az *„a bíróságra”* szavakat, továbbá felhívta a figyelmet: *„a joghatóság alóli mentesség (...) nem vezethet arra az eredményre, hogy az alkalmazott számára semmilyen lehetőség nincs vélt vagy valós munkajogi igényeinek érvényesítésére.”*

Ezzel még a 2010 után választott, a régiékkal gyakran vitatkozó alkotmánybírák is egyetértettek, kivéve Salamon Lászlót. Ő 1990-ben nem túl ismert ügyvédként került be az Országgyűlésbe, és 23 éven át ott maradt. (Hol az MDF, hol a Fidesz, hol a KDNP frakciójában, de ebben az esetben igaz az, hogy nem annyira ő változott, mint a pártok körülötte.) Kétszer volt az alkotmányügyi bizottság elnöke.

Alkotmányjogot tanít a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. 2013-ban rögtön az Országházból ment át az Alkotmánybíróságra, és miután megszüntették a 70 éves korhatárt, 2025-ig, 78 éves koráig ott maradhat. Működését az sem akadályozza, hogy az ott tárgyalt törvények jelentős részét képviselőként megszavazta, mert a laza szabályok ezt nem tekintik összeférhetlenségi oknak. Nos, Salamon László a következő különvéleményben indokolta meg, hogy nem ért egyet a többségi határozattal:

„...annak eldöntése, hogy a konkrét ügygel érintett (...) személy élvez-e diplomáciai vagy egyéb mentességet – olyan speciális, adott esetben rendkívül bonyolult és szerteágazó szakkérdés, amelynek megválaszolásához a külpolitikáért felelős miniszter rendelkezik a megfelelő szaktudással, szakértelemmel. (...) Egy, esetlegesen a diplomáciai vagy egyéb mentességet sértő bírósági döntésért a külkapcsolatokban a politikai konzekvenciát nem az adott ügyben eljáró bíróság, hanem a magyar állam viseli. A Kormány – és ezen belül a külkapcsolatokért felelős miniszter – szerepe az ilyen konfliktushelyzet megelőzése.” Tehát a bíró nem képes kellő felelősséggel értékelni egy miniszteri szakvéleményt, ha az nem kötelező rá nézve.

Azt már tudjuk a miniszterelnöktől, hogy a liberális demokrácia és az amerikaiak által ránk erőltetni próbált fékek és egyensúlyok rendszere idejétmúlt, fölösleges kolonc. Azt azonban Salamon László alkotmánybíró mondta ki először, hogy a hatalmi ágak szétválasztása is az, illetve hogy a bíró attól még független marad, ha egy miniszter, például Sziijártó Péter mondja meg neki, hogyan ítéljen. Gratulálok.

